

Leo Van den Brande:

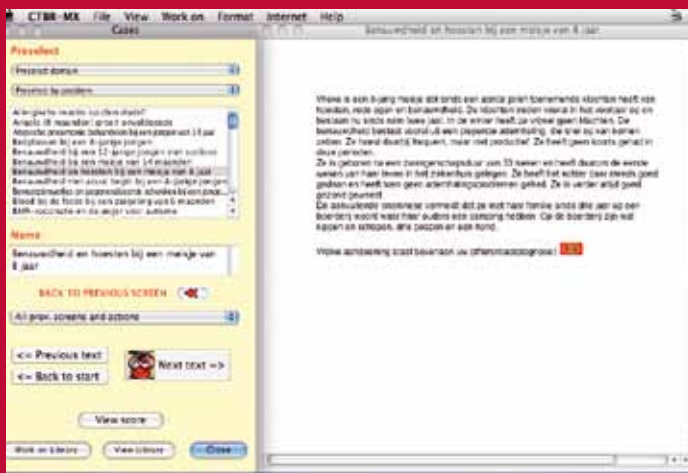
'Kindergeneeskunde is niet voor softies'

Kinderarts combineert leerboek met dvd

De Van den Brande, het **Leerboek Kindergeneeskunde**, wordt opnieuw uitgegeven. Het standaardwerk dat bij veel geneeskundestudenten op de plank staat, heeft een complete metamorfose ondergaan. Ingrid Lutke Schipholt

De digitale versie

Als het programma gaat draaien verschijnt er een plaatje met hoofdkeuzes. Stel dat je kiest voor 'disorders', dan verschijnt een menu waarop je een ziekte kunt aanklikken, bijvoorbeeld laryngitis subglottica. Dit is een aandoening – vooral bij jonge kinderen – waarbij ze benauwd worden. Meestal is het niet ernstig en is de oorzaak een virale infectie. Je krijgt uitleg met doorklikmogelijkheden. Als er woorden in staan die je niet kent of als je meer informatie wilt hebben, open je de index waarin je op trefwoorden kunt kiezen. Je kunt ook direct naar achtergrondinformatie gaan om bijvoorbeeld te lezen hoe je het kind moet onderzoeken. Er zijn ook geluiden te horen. Zo kun je een normale ademhaling beluisteren. Maar een klik verder is er een abnormale ademhaling (bijvoorbeeld wheezing) te horen van een kind met astma.

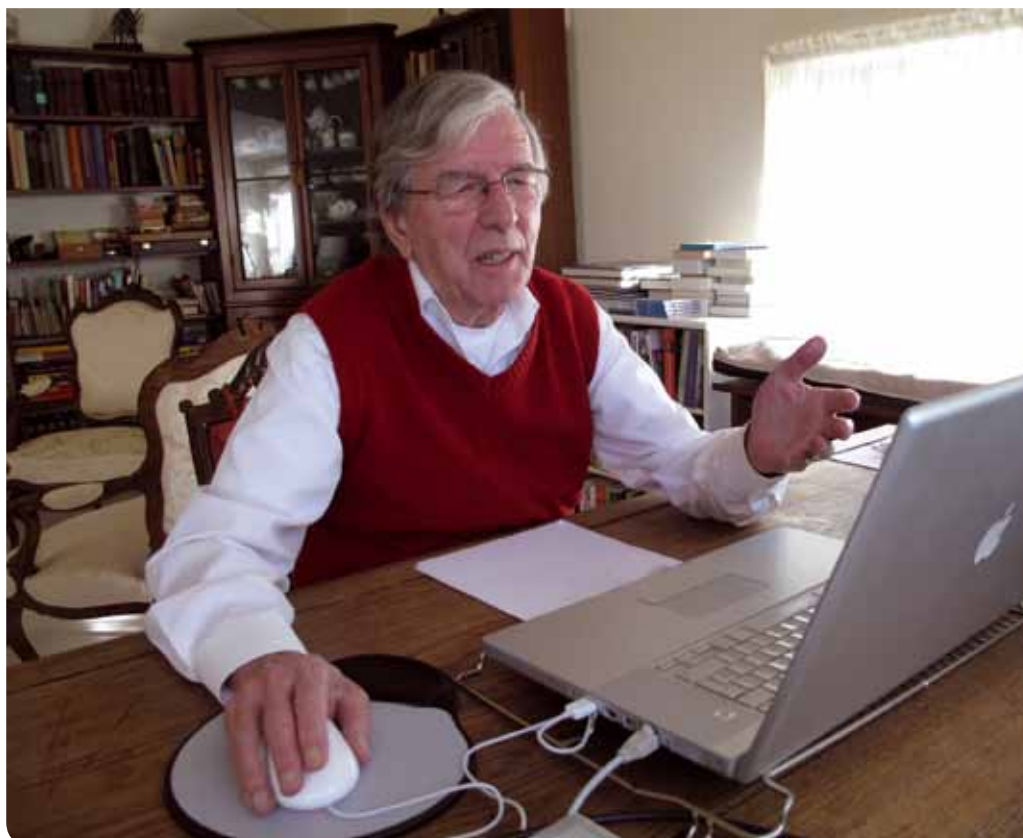
Kijk ook op www.artsinspe.nl.

Emeritus hoogleraar kindergeneeskunde Leo Van den Brande vertelt over zijn leerboek dat in de herziene editie is voorzien van een dvd – een unicum – waardoor leren interactief wordt. 'Studenten moeten zelf kunnen bepalen hoe ze leren', zegt Van den Brande. Hij nam het initiatief tot de heruitgave van het *Leerboek Kindergeneeskunde* met de uitgebreide dvd. Op het schijfje staan casussen, geluidsfragmenten en beelden; veel meer dan studenten en co-assistenten in hun studie zullen tegenkomen. Het boek zelf staat ook op de dvd. Dat lijkt dubbelop, maar daarmee is Van den Brande het niet eens. 'Leren doe je op veel verschillende manieren. Uit testen blijkt dat studenten die stof bestuderen, dit het liefste uit een boek doen en niet vanaf het scherm. Bovendien kun je in het boek aantekeningen maken en passages onderstrepen.'

In het boek staan de belangrijkste teksten en de meest noodzakelijke tabellen en figuren. Op plaatsen waar aanvulling en verdieping voorhanden is, wordt de student verwezen naar de digitale versie. Daar is informatie te vinden die nodig is voor de juiste diagnostiek. Trots toont Van den Brande een demo van de dvd. De definitieve versie hiervan is naar verwachting eind november klaar. Studenten kunnen daarmee op veel verschillende manieren kennis opdoen. Ze kunnen zoeken op basis van een probleem, een casus, *clinical laboratory information* of aandoeningen (zie *kader De digitale versie*). Alle informatie is via doorklikmogelijkheden met elkaar verbonden. Zodoende kunnen studenten zowel gericht als 'dwalend' informatie vergaren.

Snel opzoeken

Op het 'klassieke', oude boek *Kindergeneeskunde* hadden

Leo Van den Brande

De Utrechtse kinderarts (70) kwam vlak na zijn emeritaat in de jaren negentig op het idee voor het boek met dvd, toen hij – Vlaming van geboorte – Vlaamse (bio)medische faculteiten visiteerde. Daar zag hij dat de faculteiten – waar veelal grootschalig onderwijs werd gegeven – met onderwijsvernieuwing bezig waren. Net als in Nederland stond er veel te gebeuren, want internet en interactief leren werden steeds populairder. ‘Dit inspireerde mij en gaf mij het idee dat het boek Kindergeneeskunde anders moest kunnen. Er moest een dvd bij die studenten veel extra mogelijkheden zou bieden.’

beeld: Katrien Van den Brande

studenten wel eens kritiek; het zou te verhalend zijn. Met name coassistenten die snel iets willen opzoeken, vonden het lastig. Snel opzoeken kan volgens Van den Brande met de dvd heel goed.

‘Maar’, zo benadrukt hij, ‘boek en dvd zijn bedoeld om te leren, niet zozeer om even snel iets op te zoeken.’

Aan het boek schreven tientallen Nederlandse en Belgische artsen van naam en faam mee, onder redactie van de kinderartsen Van den Brande, Derksen-Lubsen, Heymans en Kollée. Voor zover bekend is *Leerboek Kindergeneeskunde, een interactieve benadering in woord en beeld* het eerste Nederlandstalige geneeskundeboek waar een uitgebreide dvd bij hoort. ‘Eén van de dingen die ik belangrijk vind, is dat we met de dvd inzicht kunnen overbrengen. Inzicht krijg je doorgaans al doende en haal je niet uit een boek. Maar met de dvd zie je de wereld tot leven komen. Studenten krijgen inzicht in de verscheidenheid van kinderen in ontwikkeling. Door hun leeftijd en variatie zijn kinderen moeilijk met elkaar te vergelijken.’

Kinderwereld

Een lijvig boekwerk met dvd samenstellen is één, maar of het voorziet in wat studenten van geneeskunde moeten weten, is twee. Voldoet dit pakket daaraan?

‘Dat is een moeilijke vraag. Het eenvoudige antwoord is: parate kennis leer je uit het boek. Maar er is een verschil tussen weten en kennen. Het belangrijkste is dat de student vertrouwd raakt met de kindergeneeskunde. Hij moet veel weten over de wereld van het kind en dat die

wereld snel verandert. Verder moet hij vertrouwd zijn met de wegen die naar die kennis leiden.’

Zo moeten studenten weten wanneer een kinderarts terugverwijst naar de huisarts of doorverwijst naar een subspecialist. Dit soort informatie staat op de dvd bij diverse casussen.

Van den Brande noemt de kindergeneeskunde een zeer divers specialisme. Het gaat van de allereenvoudigste aandoeningen tot slecht aflopende zaken. Kinderartsen moeten tegen een stootje kunnen; hun vak is soms hard. ‘Dit is niet voor softies. Kindergeneeskunde kan heel dramatisch zijn. Soms moet je een kind kunnen laten gaan.’

Sommige dingen zijn niet uit een boek te leren, weet Van den Brande door zijn lange ervaring. Toch probeert het boek de werkelijkheid te benaderen, bijvoorbeeld in het hoofdstuk over chronische ziekten. Daarin wordt de student met de dood geconfronteerd. Het gaat erom de juiste beslissingen te nemen en er vrede mee te hebben. ‘Je moet leren om een casus professioneel te benaderen, afstand te nemen en het werk niet mee naar huis te nemen. Ikzelf ben er tijdens mijn opleiding ook fors mee geconfronteerd. Zo was er eens een kind met slecht verlopende leukemie. Het had al verschillende transfusies gehad. Ik was aios en kreeg de opdracht om weer een transfusie te doen. Maar het kind had al bijna geen aders meer. Het lukte niet om een geschikte te vinden. Toen stak de professor zijn hoofd om de deur en zei: ‘Meneer Van den Brande, laat maar.’ Dat was voor mij een eyeopener: doorgaan hoeft niet altijd.’ *Ais*